

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a felperesnek a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság Főigazgatója alperes ellen fogyasztóvédelmi ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perben a Somogy Megyei Bíróság 2007. november 29. napján kelt 5.K.21.825/2007/2. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 3. sorszámon benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Somogy Megyei Bíróság 5.K.21.825/2007/2. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (azaz harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az Államnak - külön felhívásra - 36.000 (azaz harminchatezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

Dél-dunántúli Regionális Közigazgatási Hivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége fiatalkorúak dohányáruval és szeszesitallal történő ellátásának vizsgálatát végezte el 2007. április 27. napján a felperes kaposvári élelmiszerjellegű áruházában. A fiatalkorú vásárló a szalagra tett egy dobozos sört, és a pénztárostól kért egy doboz Multifilter cigarettát, aki a termékeket az árleolvasóval leolvasta anélkül, hogy a fiatalkorú vásárlót életkorának igazolására hívta volna fel. A termékek vételárának kifizetését az eljáró ellenőrök közbelépése akadályozta meg.

A fiatalkorú a közigazgatási eljárás során kérte adatainak zártan kezelését, melyet az elsőfokú hatóság 8-195/30/2005. számú végzésével elfogadott. A k-i boltvezető-helyettes a végzés egy példányát átvette.

Az elsőfokú hatóság az ellenőrzésen tapasztaltak alapján megállapította, hogy a 18. életévét be nem töltött vásárló dohánytermékkel való kiszolgálásával a felperes megsértette a dohánytermékek forgalmazásának szabályait, és magatartása az 1999. évi XLII. törvény (Ndtv.) 5.§-ának (2) és (3) bekezdésébe ütközött.

Ezért a felperest az Ndtv. 7.§-ának (1) bekezdése és a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (Fgytv.) 48.§-ának (1) és (2) bekezdése alapján 100.000 forint fogyasztóvédelmi bírság megfizetésére kötelezte. A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A szeszesital vásárlásával kapcsolatosan az elsőfokú hatóság külön határozatban döntött.

A felperes keresetében az alperesi határozat - elsőfokú határozatra is kiterjedő - hatályon kívül helyezését kérte. Állította, hogy a forgalmazónak nem kell az életkor igazolására felhívnia a vásárlót, ha nem merül fel kétsége a tekintetben, hogy a vásárló elmúlt 18 éves. Kifogásolta, hogy nem volt módja a fiatalok adatainak ellenőrzésére. Sérelmezte, hogy iratbetekintési és nyilatkozattételi jogára nem figyelmeztették, az adatok zártan kezeléséről szóló végzés kézbesítésének hiányában a döntés ellen jogorvoslattal sem élhetett. Állította, hogy egy alkalommal, két terméket érintően végzett vásárlás esetén a két önálló bírság kiszabása jogsértő, mert az csak vásárlásonként szabható ki.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a próbavásárlásban résztvevő személy fiatalok volt, és az Ndtv. 5.§-ának (2) bekezdése szerinti jogsértés megvalósult, mert a forgalmazó feladatkörében eljáró személy 18. életévét be nem töltött személyt dohánytermékkel szolgált ki. Kimentésként nem fogadta el az életkorral kapcsolatos kétség hiányát, a jó- vagy rosszhiszemű eljárásra való hivatkozást. Megállapította, hogy a felperes a jogsértést elkövette, ezért bírságolása jogszerű volt. A fiatalok adatainak zárt kezelését elrendelő végzés elleni fellebbezés téves -alaki - indokkal való elutasítását nem tartotta az ügy érdemére kiható jogsértésnek, és az intézkedést a 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 54.§-ának (4) és (5) bekezdése alapján jogszerűnek találta. Az egy vásárlással érintett két termék jogsértő forgalmazása miatt - az eltérő jogszabálysértés miatt - a felperes külön határozatokban történő marasztalását törvényesnek minősítette.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Konkrét jogszabályhely megjelölése és annak megindokolása nélkül, hogy az ügy érdemére e tények miként hatottak, kifogásolta az iratbetekintési jogáról szóló tájékoztató kézbesítésének elmaradását, és a tanú adatainak zárt kezelését elrendelő végzés kézbesítésének szabálytalanságát. Konkrét jogszabályhely megjelölése nélkül sérelmezte, hogy egy azon vásárlás során a hatóság külön határozatban szabott ki bírságot vele szemben. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 54.§-ának (4) bekezdését, mert a tanúvédelmi

szabályok alkalmazását a 1997. évi CLV. törvény 47/A.§-a szerinti közreműködőre vonatkozóan fogadta el és találta jogszerűnek. Hiányolta a közreműködő megbízólevelének bemutatását. Állította, hogy az adatvédelmi szabályok elsőfokú bíróság általi értelmezése ügyféli (jogorvoslati) jogainak gyakorlását korlátozta, megsértve ezzel a Ket. 1.§-ának (2) bekezdését és 5.§-ának (1) bekezdését, akadályozva az iratbetekintési és nyilatkozattételi jogának gyakorlásában. Állította, hogy a próbavásárlásban résztvevő személy adatainak titkosítását elfogadó jogerős ítélet a Ket. 6.§-ának (1) bekezdésébe is ütközik.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte, figyelemmel arra, hogy az megalapozott és helytálló volt. Állította, hogy a felperes tájékoztatása az eljárás során megtörtént, a tanú adatainak zártan kezelése jogszerű volt, melyről a felperes értesült. A dohánytermék vásárlásával kapcsolatos külön határozat meghozatalát a fogyasztóvédelmi bíróság eltérő módon való továbbutalásával indokolta. Állította, hogy a jogsértés kétséget kizáróan megvalósult, ezért jogszerűen marasztalta a felperest.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogsértő az alábbiak szerint.

A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet a Ket. több rendelkezését sérti. A Legfelsőbb Bíróság a Ket. 1.§-ának (2) bekezdésére, 5.§-ának (1) bekezdésére, 6.§-ának (2) bekezdésére, valamint a 17.§-ának (3) bekezdésére vonatkozó érveket érdemben nem vizsgálta, mivel a felperes ezirányú érvelése - az alábbi okok miatt - a jogerős ítélet jogszerűségét nem vonhatta kétségbe.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálat során a jogerős ítélet jogszerűségét vizsgálja, és azt ellenőrzi - a felülvizsgálati kérelem keretei között -, hogy a bíróság betartotta-e az eljárási jogszabályokat és a perbeli ügyre vonatkozó anyagi jogszabályokat helyesen értelmezte, alkalmazta. A bíróság eljárására a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) rendelkezései vonatkoznak, a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXXL. törvény (Ket.) rendelkezései a közigazgatási hatóság eljárás szabályai. Mivel a bíróság nem a Ket., hanem a Pp. szabályait betartva jár el, ezért a jogerős ítélet a Ket. rendelkezéseit - alkalmazásuk hiányában - nem is sértheti.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a Pp. rendelkezéseinek megsértésére nem hivatkozott, így a Legfelsőbb Bíróság - a Pp. 275.§-ának (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között eljárva - nem vizsgálhatta, hogy helytállóan állapította meg és értékelte az elsőfokú bíróság azokat a tényeket, melyek a felperes ügyféli - így jogorvoslati, nyilatkozattételi - jogainak gyakorlásával voltak kapcsolatosak. A felperes azt sem indokolta meg, hogy az egyes, állított eljárási szabályszegések mennyiben hatottak ki az ügy érdemi elbírálására, ezért a Pp. 272.§-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság érdemben nem vizsgálta az e körben előterjesztett és kellően nem indokolt felülvizsgálati kérelmet.

A jogerős ítélet nem sérti az 1997. évi CLV. törvény (Fogyv.tv.) 47/A.§-át és ezért az elsőfokú bíróság nem értelmezte tévesen a Ket. 54.§-ának (4) bekezdésében rögzített tanúvédelmi szabályokat.

A nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény (Ndtv.) 5.§-ának (2) bekezdésében foglalt törvényi tilalom betartásának hatósági ellenőrzéséhez elengedhetetlen a próbavásárlás, amelynek lebonyolításához szükséges fiataalkorú személy bevonása. Ez a személy nem azonosítható a Fogyv.tv. 47/A.§-ának (1) bekezdése szerinti közreműködővel, mivel a fiataalkorú munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban, vagy az alkalmi foglalkoztatásban nem áll a hatóságnál. A próbavásárlásban résztvevő fiataalkorú, az ellenőrzés sajátos jellege szerinti speciális tanú volt, aki a Ket. 54.§-ának (4) bekezdése alapján kérhette személyes adatainak zárt kezelését. Ezért helytálló volt az elsőfokú bíróság azon álláspontja, miszerint az eljáró hatóság a tanú adatainak zártan kezeléséről jogszerűen határozott, a fellebbezés téves elutasítása az ügy érdemi elbírálására ki nem ható szabályszegés volt.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint sem a próbavásárlásba bevont fiataalkorú eljárásjogi szempontból történő minősítése, sem adatainak zártan kezelése nem képezhetette olyan eljárásjogi kifogás alapját, amely a felperesi jogsértés megítélését befolyásolhatta volna. Arra a felperes sem utalt felülvizsgálati kérelmében - annak ítéleti rögzítése ellenére, hogy a próbavásárlásban résztvevő személy kétséget kizáróan fiataalkorú volt -, hogy cselekménye minősítése szempontjából eljárási kifogásainak mennyiben van jelentősége, holott az eljárási jogszabálysértés csak akkor eredményezheti a döntés hatályon kívül helyezését, ha az az ügy érdemi elbírálására is kihatással volt, és az a bírósági eljárásban nem orvosolható.

Mivel a felperes külön nem indokolta, hogy az egy vásárlással megvalósult kétszeres jogsértés miatt miért sérelmes a különálló határozatokban való marasztalása, és ez a perben vizsgált jogerős ítélet jogszerűségét mennyiben befolyásolja, a Legfelsőbb Bíróság ezzel az érveléssel érdemben nem foglalkozott, mivel a felülvizsgálati kérelem indokainak megjelölése a Pp. 272.§-ának (2) bekezdése alapján a felperest terhelte.

A fentiekben kifejtettek alapján a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt és érdemben vizsgálható releváns okokból nem volt jogsértő, ezért a Legfelsőbb Bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 275.§-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes felperes a Pp. 270.§-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezések szerint alkalmazandó Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeit megfizetni, és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati illetéket viselni.

Budapest, 2009. március 11.

Dr. Kaszainé dr. Mezey Katalin sk. a tanács elnöke,
Kincsó előadó bíró, Dr. Márton Gizella bíró

Dr. Tóth